

REPERTORIUM OP DE LENEN VAN DE HOFSTEDE VOORNE IN ZUID-HOLLAND, HET LAND VAN GELRE, HET STICHT VAN UTRECHT, PUTTEN EN HEENVLIET, 1199-1648

Door J.C. Kort

*Eerder gepubliceerd in 'Ons Voorgeslacht', jrg. 32 (1977) en jrg. 44 (1989)
een uitgave van de Zuidhollandse Vereniging voor Genealogie*

In Zuid-Holland geven de heren van Voorne een aantal rechten en goed in leen uit, waarvan de registratie meestal pas in het begin van de veertiende eeuw aanvangt maar die naar hun aard ouder zullen zijn. Hoeveel ouder is echter niet duidelijk. Het optreden van de heer van Voorne in 1199 aldaar kan alleen bij het leen nr. 5 vastgesteld worden.

De lenen in het graafschap Gelre zijn wellicht gedeeltelijk toe te schrijven aan het huwelijk, dat Dirk van Voorne omstreeks 1200 sloot met Alverade van Kuik. Misschien maakten enige in het repertorium voorkomende lenen deel uit van haar medegave. De lenen, die de heren van Voorne in het Sticht uitgeven, zijn weer van onbekende herkomst. Dat zij pas tegen het eind van de dertiende eeuw aan het licht komen, wil evenwel niet zeggen, dat ze jong zouden zijn. Zij maken in ieder geval een voor die tijd ouderwetse indruk. Het leen van de heren van Putten is eveneens ouder dan de registratie uit de veertiende eeuw doet vermoeden. Dit is bewijsbaar, omdat de heer van Putten de heer van Voorne zijn heer noemt en de desbetreffende akte laat medebezegelen.¹ Het leen van de heer van Heenvliet is voortgekomen uit een broederdeling in het geslacht Voorne, die aanmerkelijk voor het oudst overgeleverde jaartal 1253 geplaatst kan worden.² De overige lenen dateren van de veertiende eeuw.

Het repertorium is gebaseerd op het archief van de heren van Voorne,² aangeduid met V. Dit archief levert zelf de indeling naar landstreken, die in de titel is aangehouden. Wanneer de heerlijkheid in 1372 aan de graven van Holland vervalt, wordt de registratie door hun leenkamer (LRK) voortgezet. Voor de meeste lenen in Gelre is deze vreugde slechts van korte duur, daar in 1389 de leenmannen aldaar aan het leen nr. 18 verbonden worden. De lenen in Zuid-Holland verdwijnen eveneens alle behalve nr. 9, dat de graven later niet meer de hofstede van Voorne laten volgen. Een tweetal lenen in Zuid-Holland in Dordsmonde en Katendrecht is bij nader inzien geplaatst bij de leenkamers van de Merwede en Teilingen, waarvan deze afkomstig waren.

Noten:

1. Archief heren van Putten en Strijen, inv.nr. 76.

2. J.C. Kort, *Het archief van de heren van Voorne, burggraven van Zeeland, 1272-1371*, 's-Gravenhage 1972, p. IX (publicatie Algemeen Rijksarchief).

DUSSEN

4 bis. 4 morgen land onder Donkere wilgen (1384: in Munsterkerk naast Klawardskamp).

De beleningen zijn gepubliceerd onder nr. 16, waarna:

20-1-1384: Jan Storm bij overdracht door Wouter Godschalksz., LRK 50 fol. 210 nr. 1400.

4-11-1396: Jan Storm Govert Brievincsz. ten eigen in ruil voor een hoeve in Muilkerk, LRK 52 fol. 245 nr. 1058